

Euroopan unionin vuoden 2027 talousarvioesityksen valmisteluun liittyvä komission ennakoarvio vuodelle 2027

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 10.6.2026 Euroopan unionin talousarvioesityksen valmisteluun liittyvän ennakoarvion vuodelle 2027 (*Statement of Estimates of the European Commission for the financial year 2027 – Preparation of the 2027 Draft Budget*). Kaikille virallisille kielille käännettynä talousarvioesitys julkaistaan heinäkuussa, jolloin se myös toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Komission hyväksymän ennakoarvion ei odoteta poikkeavan sisällöllisesti varsinaisesta talousarvioesityksestä. Tämän vuoksi E-kirjeessä käytetään selkeyden vuoksi ennakoarviosta termiä *talousarvioesitys*. Talousarvioesitykseen liittyy komission 10.6.2026 antama tiedonanto monivuotiseen rahoituskehykseen tehtävästä teknisestä mukautuksesta vuoden 2027 osalta (COM(2026) 299 final).

Neuvoston kannan valmistelu talousarvioesityksestä aloitettiin neuvoston budjettikomiteassa 10.6.2026. Budjettikomitean viimeinen käsittely on 9.7.2026. Coreper II käsittelee ja tosiasiallisesti hyväksyy neuvoston kannan (poliittinen yhteisymmärrys) todennäköisesti 15.7.2026. Muodollisesti neuvoston lopullinen kanta hyväksytään syyskuun alussa, kun kansallisten parlamenttien kahdeksan viikon tarkastelu-aika on päättynyt.

Komission 10.6.2026 antama esitys saatetaan kiireellisenä eduskunnan käsiteltäväksi E-selvityksellä. Eduskunnalle toimitetaan lisäksi mahdollisimman pian samansisältöinen U-kirjelmä.

Suomen kanta

Suomi pitää komission vuoden 2027 talousarvioesityksen painopisteitä oikeasuuntaisena ja esitystä rakentavana pohjana neuvoston ja Euroopan parlamentin välisille neuvotteluille. On tärkeää, että talousarviolla vastataan EU:n nykyisiin ja tuleviin haasteisiin. Suomi korostaa EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja humanitaarista tukea Ukrainalle. Suomi pitää välttämättömänä Euroopan

puolustuskyvyn nopeaa vahvistamista erityisesti Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen uhkaan vastaamiseksi. Lisäksi Suomi tukee komission pyrkimystä vahvistaa unionin kilpailukykyä ja vihreää siirtymää talousarvion ohjelmien kautta.

Suomi pitää tärkeänä, että vuoden 2027 talousarvio noudattaa hyvän taloushallinnon sekä kurinalaisen budjetoinnin periaatteita.

Suomi korostaa, että talousarvion varojen käytön tulisi perustua realistisille tarpeille. Tarvittaessa eri rahoitustarpeita on priorisoitava ja rahoituksen uudelleenkohdentamisen mahdollisuudet on selvitettävä mahdollisimman pitkälle. Suomi pyrkii tätä kautta vaikuttamaan talousarvion menoihin ja siten myös Suomen EU-maksujen tasoon, jotta Suomen nettomaksuosuus säilyy kohtuullisena ja oikeudenmukaisena.

Suomi muistuttaa, että monivuotisen rahoituskehyksen välitarkistuksen mukaista rahoituskehyssofia tulee noudattaa ja välitarkistuksessa sovittujen mukautusten toimeenpanoa tulee jatkaa EU:n talousarviossa asianmukaisesti.

Suomi pitää tärkeänä, että talousarvion otsakkeisiin sisältyy riittävä liikkumavara, jotta varainhoitovuoden aikana kyetään tarvittaessa vastaamaan ennakoimattomiin menoihin ensisijaisesti rahoituskehyksen puitteissa. Erityisvälineitä tulee käyttää vain poikkeuksellisesti sekä selkeästi ennakoimattomiin tilanteisiin. Suomi kiinnittää huomiota siihen, että komission ehdotus vuoden 2027 talousarvioksi jättää hyvin vähän liikkumavaraa mahdollisiin uusiin ennakoimattomiin tarpeisiin vastaamiseksi.

Suomi korostaa, että elpymisvälineen rahoituskustannusten kattamiseksi tulisi pyrkiä perusteellisemmin hakemaan talousarvion sisältä määrärahojen uudelleenkohdentamisen mahdollisuuksia, erityisesti otsakkeessa 2b. Ottaen huomioon tarvittavien määrärahojen tason ja otsakkeen 2b rajallisen liikkumavaran, Suomi voi hyväksyä joustovälineen ja EURI-välineen käyttämisen elpymisvälineen rahoituskustannusten kattamiseksi otsakkeessa 2b. Suomi painottaa kaikissa tilanteissa rahoituskustannusten todellisen tarpeen mahdollisimman tarkkaa arvioimista.

Suomi pitää hyvänä, ettei komissio ole esittänyt Ukrainan tukilainan rahoituskustannusten kattamiseksi uuden erityisvälineen, Ukrainan tukilainavälineen käyttöä, ja että tarvittavat varat esitetään katettavaksi muista EU-budjetin erityisvälineistä. Suomi voi hyväksyä yhden ainoan liikkumavaravälineen (SMI) sekä joustovälineen käytön Ukrainan tukilainavälineen rahoituskustannusten kattamiseksi. Suomi kuitenkin kiinnittää huomiota, että komission ehdotuksessa käytettäisiin myös kuluvan ja tulevan vuoden liikkumavaraa SMI:n kautta rahoituskustannusten kattamiseksi.

EU:n toimielinten ja virastojen hallintomenojen taso sekä henkilöstömäärä on pidettävä maltillisena. Suomi pitää oikeansuuntaisena komission lähtökohtaa asettaa muiden kuin palkkakustannusten nousu maksimissaan 2 prosenttiin kaikkien toimielinten osalta. Suomi pitää tärkeänä, että toimielimet ja virastot pyrkivät entisestään tehostamaan toimintaansa ja etsimään mahdollisia säästökohteita, jotta määrärahojen kasvu olisi mahdollisimman alhainen. Suomi suhtautuu varauksellisesti erityisvälineiden käyttöön otsakkeen 7 menojen kattamiseksi. Hallintomenojen ylittäessä kehyksessä asetetun enimmäismäärän, olisi ensisijaisesti pyrittävä löytämään säästöjä. Suomi voi kuitenkin viimesijaisena keinona hyväksyä erityisvälineiden käytön.

Suomi kiinnittää huomiota maksumäärärahojen korkeaan tasoon, joka johtuu pitkälti siitä, että ohjelmakauden toimeenpano on saatu täysimääräisesti käyntiin.

Komissio ilmoittaa täydentävänsä talousarvioesitystään syksyllä annettavassa oikaisukirjelmässä. Oikaisukirjelmään otetaan erikseen kantaa, kun se on saatu.

Suomen lopulliset kannat EU:n vuoden 2027 talousarvioon muodostetaan lopullisen kokonaisuuden perusteella, ottaen huomioon Suomen kokonaisuus.

Pääasiallinen sisältö

Yleistä

Tämä E-kirje perustuu englanninkieliseen yleisaineistoon komission ennakoarvioista.

EU:n talousarvio jakautuu maksusitoumusmäärärahoihin (sitoumukset) ja maksumäärärahoihin (maksut). Sitoumuksia voidaan verrata valtion talousarvion valtuuksiin. Sitoumus on oikeudellinen velvoite tiettyjen määrärahojen maksamiseen. Sitoumuksilla ei ole välittömiä suoria taloudellisia vaikutuksia. Taloudelliset vaikutukset tulevat siinä vaiheessa, kun sitoumukset muuttuvat käytännön kassavirraksi eli maksuiksi.

Maatalouden suorien tukien ja EU:n yleisen hallinnon osalta sitoumukset ja maksut ovat samalla tasolla. Käytännössä lähes kaikkien muiden otsakkeiden osalta maksut konkretisoituvat myöhemmin, joskus vuosiakin sitoumusten tekemisen jälkeen. Kansalliset EU-maksut määräytyvät maksujen eli kassavirran perusteella.

EU:n vuoden 2027 talousarvio on nykyisen monivuotisen rahoituskehyskauden 2021–2027 viimeinen vuotuinen talousarvio sekä toinen nykyisen komission ohjelman ja prioriteettien mukaisesti valmisteltu talousarvioesitys.

Menot

Komission mukaan, sen talousarvioesityksen tavoitteena on muun muassa tukea Ukrainaa, Euroopan turvallisuutta ja puolustusta, sekä muita EU:n vakiintuneita poliittisia prioriteetteja, kuten kilpailukykyä. Talousarvioesityksen otsakkeessa 1 pääpaino olisi digitalisaation ja tutkimuksen tukemisessa. Kestävää rakennemuutosta ja vihreää siirtymää tuettaisiin erityisesti otsakkeiden 2 ja 3 rahoitusohjelmilla. Talousarvioesityksen otsakkeiden 4 ja 5 ohjelmat koskevat muun muassa muutto- liiketoimia sekä turvallisuutta ja puolustusta. Otsakkeen 6 ohjelmat sisältävät rahoitusta EU:n ulkosuhteisiin. Otsakkeesta 7 katetaan EU:n toimielinten hallinto- ja eläkemenoja. Talousarvioesitys sisältää monivuotisen rahoituskehyskauden välitarkistuksen vaikutukset varainhoitovuoden 2027 osalta.

Vuoden 2027 talousarvioesityksen sitoumusten kokonaistaso olisi rahoituskehyskauden sisäpuolelle kuuluvien ohjelmien osalta 192 881 miljoonaa euroa (0,96 % EU27:n BKTL:sta). Maksujen osalta kokonaistaso olisi talousarvioesityksen mukaan 202 567,6 miljoonaa euroa (1 % EU27:n BKTL:sta). Kun mukaan lasketaan rahoituskehyskauden ulkopuoliset erityisvälineet, talousarvioesityksen kokonaissumma olisi sitoumuksina 199 905,1 miljoonaa euroa (0,99 % EU27:n BKTL:sta)

ja maksuina 211 974,7 miljoonaa euroa (1,05 % EU27:n BKTL:sta). Kokonaisuutena sitoumukset kasvaisivat +3,5 % ja maksut +7,0 % vuoteen 2026 verrattuna. Vuoden 2027 maksumäärärahojen kasvu johtuu pitkälti 2021–2027 ohjelmakauden toimeenpanon täysimääräisestä käynnistymisestä. Komission mukaan maksutarpeiden kasvu on ollut merkittävää myös aiempien rahoituskehyskausien viimeisinä vuosina. Talousarvioesityksessä kokonaistason ja rahoituskehysten katon välinen liikkumavara ennakoimattomiin menoihin vastaamiseksi (marginaali) olisi sitoumusten osalta 476,9 miljoonaa euroa ja maksujen osalta 500,8 miljoonaa euroa.

Erityisrahoitusvälineillä voidaan vastata poikkeuksellisiin ja ennakoimattomiin tilanteisiin, ulkoisiin tai sisäisiin, ja ne otetaan käyttöön tarvittaessa, silloin kun menoja ei voida rahoittaa yhden tai useamman rahoituskehysten otsakkeen enimmäismäärien rajoissa käytettävissä olevista määristä. Erityisrahoitusvälineet ovat rahoituskehysten ulkopuolisia välineitä. Komissio esittää rahoituskehysten ulkopuolisiin temaattisiin erityisrahoitusvälineisiin (Euroopan globalisaatiorahasto, solidaarisuus- ja hätäapuvaramus, Brexit-mukautusvaraus ja Ukraina-varaus) sitoumuksina 5 874,1 miljoonaa euroa ja maksuina 5 257,2 miljoonaa euroa. Vuoteen 2026 verrattuna temaattisten erityisrahoitusvälineiden sitoumukset kasvaisivat 158,2 miljoonaa euroa (+2,8 %) ja maksut 3 234,6 miljoonaa euroa (+64,4 %). Lisäksi komissio ehdottaa EURI-välineen käyttöönottoa 2 459,8 miljoonalla eurolla sitoumuksina ja maksuina otsakkeessa 2b, joustovälineen käyttöönottoa sitoumuksina 1 990,2 miljoonalla eurolla ja maksuina 2 047,5 miljoonalla eurolla otsakkeessa 2b ja Ukrainan tukilainan rahoituskustannusten kattamiseksi, sekä yhden ainoan liikkumavaravälineen käyttöönottoa sitoumuksina 1 035,4 miljoonalla eurolla EU:n hallintomenojen ja Ukrainan tukilainan rahoituskustannusten kattamiseksi.

Alla on komission talousarvioesityksessään esittämä taulukko sitoumusten ja maksujen kehityksestä otsakkeittain varainhoitovuosina 2026 ja 2027. Vuoden 2026 luvut sisältävät myös lisätalousarviot nro 1/2026 ja 2/2026.

Taulukko 1: Talousarvioesitys 2027

Maksusitoumus- (MSM) ja maksumääräraha (MM), miljoonaa euroa käyvin hinnoin

	Talousarvioesitys 2027		Talousarvio 2026 ml. liisätalousarviot 1-2/26		Osuus talousarvioesityksestä 2027 (%)		Ero 2027-2026		Ero 2027/2026 (%)	
	(1)		(2)		(3)		(1-2)		(1/2)	
	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM
1. Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	21 901,5	22 842,7	22 163,0	23 336,6	11,0 %	10,8 %	-261,5	-493,9	-1,2 %	-2,1 %
Rahoituskehityksen katto	22 080,0		22 210,0							
Liikkumavara	178,5		47,0							
2. Koheesio, palautumiskyky ja arvot	75 761,2	81 849,6	71 650,8	78 527,7	37,9 %	38,6 %	4 110,3	3 322,0	5,7 %	4,2 %
josta joustovälineellä	1 940,0		2 015,1							
josta EURI-välineellä	2 459,8		2 112,7							
Rahoituskehityksen katto	71 362,0		67 523,0							
Liikkumavara	0,6		0,0							
josta Taloudellinen, sos. ja alueellinen koheesio (2 a)	58 483,4	64 727,2	56 594,0	63 658,1	29,3 %	30,5 %	1 889,4	1 069,1	3,3 %	1,7 %
josta Palautumiskyky ja arvot (2 b)	17 277,8	17 122,4	15 056,8	14 869,5	8,6 %	8,1 %	2 221,0	2 252,9	14,8 %	15,2 %
3. Luonnonvarat ja ympäristö	57 235,5	61 454,5	56 969,4	55 217,3	28,6 %	29,0 %	266,1	6 237,2	0,5 %	11,3 %
Rahoituskehityksen katto	57 316,0		57 100,0							
Liikkumavara	80,5		130,6							
josta Markk. liittyvät menot ja suorat tuet	40 555,3	40 631,9	40 451,3	40 398,1	20,3 %	19,2 %	104,0	233,8	0,3 %	0,6 %
4. Muuttoliike ja rajaturvallisuus	5 789,3	3 869,7	5 018,9	3 887,9	2,9 %	1,8 %	770,4	-18,2	15,4 %	-0,5 %
Rahoituskehityksen katto	5 893,0		5 103,0							
Liikkumavara	103,7		84,1							
5. Turvallisuus ja puolustus	3 066,4	2 231,1	2 813,5	2 253,3	1,5 %	1,1 %	252,9	-22,2	9,0 %	-1,0 %
josta joustovälineellä	0,0		3,5							
Rahoituskehityksen katto	3 080,0		2 810,0							
Liikkumavara	13,6		0,0							
6. Naapurialueet ja muu maailma	15 467,9	16 660,6	15 600,0	16 569,7	7,7 %	7,9 %	-132,2	91,0	-0,9 %	0,6 %
kompensaatio SMI-välineeseen 11(1)(c) art	-503,1									
Rahoituskehityksen katto	16 071,0		15 614,0							
Liikkumavara	100,0		14,0							
7. EU:n yleinen hallinto	13 659,3	13 659,3	13 280,7	13 280,7	6,8 %	6,4 %	378,6	378,6	2,9 %	2,9 %
josta joustovälineellä	0,0		23,3							
josta SMI-välineellä 11(1)(a) art	700,3		751,4							
Rahoituskehityksen katto	12 959,0		12 506,0							
Liikkumavara	0,0		0,0							
Määrärahat yhteensä otsakkeet 1-7	192 881,0	202 567,6	187 496,3	193 073,2	96,5 %	95,6 %	5 384,7	9 494,4	2,9 %	4,9 %
Menot % BKT:sta	0,96 %	1,00 %	0,97 %	1,00 %						

Ukrainan tukilainan rahoituskustannukset	1 150,0	1 150,0	0,0	0,0						
<i>josta joustovälineellä</i>	50,2	50,2								
<i>josta SMI-välineellä 11(1)(a) art</i>	335,1									
<i>josta SMI-välineellä 11(1)(c) art</i>	764,7									
<i>josta Ukrainan tukilainavälineellä</i>	0,0									
Määrärahat yhteensä otsakkeet 1-7 ja Ukrainan tukilaina	194 031,0	203 717,6	187 496,3	193 073,2						
<i>josta joustovälineellä</i>	1 990,2	2 047,5	2 041,9	2 221,4						
<i>josta SMI-välineellä 11(1)(a) art</i>	1 035,4		751,4							
<i>josta SMI-välineellä 11(1)(c) art</i>	764,7		0,0							
<i>kompensaatio SMI-välineeseen 11(1)(c) art</i>	-503,1									
<i>josta EURI-välineellä</i>	2 459,8	2 459,8	2 112,7	2 112,7						
<i>josta Ukrainan tukilainavälineellä</i>	0,0									
Rahoituskehityksen katto	188 761,0	199 711,0	182 866,0	201 170,0						
Liikkumavara	476,9	500,8	275,7	12 431,0						
Temaattiset erityisrahoitusvälineet	5 874,1	8 257,2	5 715,9	5 022,5	3,5 %	4,4 %	158,2	3 234,6	2,8 %	64,4 %
Yhteensä kaikki	199 905,1	211 974,7	193 212,2	198 095,7	100 %	100 %	6 692,9	13 879,0	3,5 %	7,0 %
Menot % BKTL:sta	0,99 %	1,05 %	1,00 %	1,03 %						

Otsake 1: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous

Otsake 1 on keskeisessä asemassa innovaatioiden, sisämarkkinoiden kehittämisen, strategisten investointien ja digitalisaation mahdollistajana. Otsakkeeseen kuuluvat muun muassa tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti Eurooppa, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, strategisten investointien keskeinen ohjelma Verkkojen Eurooppa -väline sekä investointiohjelma InvestEU. Otsakkeesta 1 rahoitettavia tärkeimpiä hajautettuja virastoja ovat muun muassa Euroopan Unionin avaruusohjelmavirasto, Euroopan kemikaalivirasto ja Euroopan meriturvallisuusvirasto.

Komissio esittää otsakkeeseen 1 sitoumusmäärärahoina 21 901,5 miljoonaa euroa ja maksumäärärahoina 22 842,7 miljoonaa euroa vuodelle 2027. Tämä tarkoittaisi sitoumusmäärärahoihin 1,2 % laskua ja maksumäärärahoihin 2,1 % laskua vuoteen 2026 verrattuna. Otsakkeen liikkumavaraksi jäisi noin 178,5 miljoonaa euroa.

Horisontti Eurooppa

Otsakkeen 1 ylivoimaisesti suurin ohjelma on tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti Eurooppa. Horisontti Euroopan avulla rahoitetaan tärkeää tutkimus- ja kehittämistoimintaa esimerkiksi strategisen autonomian, teollisuuden uudistamisen, puhtaan siirtymän ja digitalisaation luonnon monimuotoisuuden suoje- lun sekä palautumiskyvyn aloilla. Komissio esittää ohjelmalle sitoumuksina 12 838,5 miljoonaa euroa (-1,2 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuina 14 208,1 miljoonaa euroa (+2,6 %).

Komission Horisontti Eurooppaan esittämät määrärahat sisältäisivät aiempien sitoumusten uudelleen käyttöönottamista EU:n varainhoitoasetuksen (VHA) 15 (3) artiklan nojalla 31,7 miljoonan euron edestä vuodelle 2027.

Lisäksi talousarvioesitys sisältää rahoituskehysasetuksen (neuvoston asetus EU, Euratom N:o 2020/2093) 5 artiklan mukaisen määrärahojen korottamisen Horisontti Eurooppa -ohjelmalle 816,9 miljoonalla eurolla.

Euroopan strategiset investoinnit

Otsakkeen 1 muut merkittävimmät ohjelmat ovat Euroopan strategiset investoinnit –osioon kuuluvat investointiohjelma InvestEU, strategisten yhteyksien ohjelma Verkkojen Eurooppa -väline (CEF) ja digitaalisaation erityisohjelma Digitaalinen Eurooppa.

InvestEU-ohjelman tavoitteena on täydentää avustusmuotoista rahoitusta ja mobilisoida yksityistä rahoitusta takausten avulla EU:n poliittisilla painopistealueilla, kuten vihreä ja digitaalinen siirtymä, tutkimus ja innovaatiot, terveyssektori sekä strategiset teknologiat. Komissio esittää vuodelle 2027 InvestEU-ohjelmaan sitoumuksina 277,5 miljoonaa euroa (-7,1 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuina 448,0 miljoonaa euroa (-49,1 %). Myös InvestEU:n määrärahat sisältävät rahoituskehysasetuksen 5 artiklan mukaisen määrärahojen korottamisen ohjelmalle 272,1 miljoonalla eurolla vuonna 2027.

Verkkojen Eurooppa -välineeseen ehdotetaan 3 116,3 miljoonaa euroa sitoumuksina (+2,4 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuina 2 872,7 miljoonaa euroa (+5,9 %). Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan ehdotetaan puolestaan 1 063,7 miljoonaa euroa sitoumuksina (+6,4 %) ja maksuina 1 176,6 miljoonaa euroa (+24,6 %).

Komission talousarvioesityksen mukaisesti sitoumukset jakautuvat tarkemmin seuraavasti:

Taulukko 2: Talousarvion otsake 1

milj. euroa käyvin hinnoin

Otsake 1. Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina	Muutos 2027/2026 %
Tutkimus ja innovaatio	13 806,0	-2,4 %
Horisontti Eurooppa	12 838,5	-1,2 %
Euratom tutkimus- ja koulutusohjelma	304,5	3,7 %
ITER-ohjelma	663,0	-22,2 %
Euroopan strategiset investoinnit	4 742,4	2,6 %
InvestEU-rahasto	277,5	-7,1 %
Verkkojen Eurooppa-väline (CEF)	3 116,3	2,4 %
Digitaalinen Eurooppa	1 063,7	6,4 %
Hajautetut virastot	258,1	4,8 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	26,8	-26,5 %
Sisämarkkinat	1 046,9	2,2 %
Sisämarkkinaohjelma	622,1	-0,3 %
EU-petostentorjuntaohjelma	28,7	6,6 %
FISCALIS-ohjelma	40,7	1,8 %
CUSTOMS-ohjelma	142,2	1,4 %
Hajautetut virastot	206,3	14,0 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	6,8	-44,7 %
Avaruus	2 306,2	-2,7 %
Euroopan avaruusohjelma	2 101,6	0,3 %
Turvallisten yhteyksien ohjelma	120,7	-19,4 %
Hajautetut virastot	83,9	0,7 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	0,0	-100,0 %
Yhteensä	21 901,5	-1,2 %
Rahoituskehysten katto	22 080	
Liikkumavara	178,5	
Sitoumusten uudelleen käyttö (VHA 15.3. artikla)	31,7	

Otsake 2: Koheesio, palautumiskyky ja arvot

Otsake 2 on isoin budjetin seitsemästä otsakkeesta. Otsake jakautuu kahteen alaotsakkeeseen, joista 2a alaotsake kattaa Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitikan ja 2b alaotsake sisältää palautumiskykyyn ja arvoihin liittyviä EU-budjetin rahastoja sekä elpymisvälineen lainanoton rahoituskustannukset.

EU:n alue- ja rakennepoliitikalla otsakkeessa 2a pyritään kaventamaan EU:n eri alueiden ja jäsenvaltioiden kehityseroja. Tavoitteena on edistää kilpailukykyä ja kestävä kasvua sekä uudistaa taloudellisia ja sosiaalisia rakenteita. Ilmastonmuutoksen torjuntatoimia on myös painotettu. Lisäksi alue- ja rakennepoliitikan varoja hyödyntämällä on reagoitu eri kriiseihin, kuten Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan aiheuttamiin seurauksiin. Niiden puitteissa voidaan toteuttaa myös Strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP) mukaisia toimia. Alaotsake 2a kattaa

seuraavat rahastot: Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto+ ja Koheesiorahasto.

Alaotsake 2b sisältää palautumiskykyyn ja arvoihin liittyviä EU-budjetin rahastoja. Merkittävimpiä näistä ovat mm. Pelastuspalvelumekanismi (UCPM/RescEU), terveysohjelma (EU4Health), lähinnä nuorille suunnatut Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmat, kulttuuri- ja audiovisuaalisen alan Luova Eurooppa -ohjelma sekä oikeusalan ohjelmat. Lisäksi alaotsake sisältää elpymisvälineen lainanottoon liittyvät rahoituskustannukset.

Komissio esittää otsakkeeseen 2 yhteensä 75 761,2 miljoonaa euroa sitoumuksina (+5,7 % vrt. vuoteen 2026) ja 81 849,6 miljoonaa euroa maksuina (+4,2 %). Komission esityksen mukaan otsakkeeseen ei käytännössä jäisi liikkumavaraa kuin tekninen 0,6 miljoonaa euroa. Komissio ehdottaa, että joustovälinettä käytettäisiin 1 940,0 miljoonalla eurolla ja EURI-välinettä 2 459,8 miljoonalla eurolla kattamaan elpymisvälineen rahoituskustannukset niiltä osin, kun varsinaiselle talousarviomomentille varatut määrärahat eivät riittäisi.

2a Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio

Otsakkeeseen 2a ehdotetaan kaikkiaan sitoumuksina 58 483,4 miljoonaa euroa ja maksuina 64 727,2 miljoonaa euroa. Sitoumukset kasvaisivat 3,3 % vuoteen 2026 verrattuna ja vastaavasti maksut kasvaisivat 1,7 %. Maksujen korkeaa tasoa selittää kehyskauden alkuvuosien huomattavan alhainen taso, jolloin vasta nyt nykyisten ohjelmien toimeenpano on täydessä vauhdissa.

Tämän alaotsakkeen suurin ohjelma on Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), johon esitetään talousarvioesityksessä sitoumuksina 35 810 miljoonaa euroa (+4,3 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuina 40 147,3 euroa (4,6 %). Toinen merkittävä ohjelma on Euroopan Sosiaalirahasto (ESR+), jonka avulla edistetään työllisyyttä ja osallisuutta, ja joka toimii EU:n sosiaalisten oikeuksien pilarin tärkeänä rahoitusvälineenä. Komissio ehdottaa Euroopan sosiaalirahastoon sitoumuksina 14 511,9 miljoonaa euroa (+0,04 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuina 16 462,6 miljoonaa euroa (-2,4 %). Otsakkeessa on lisäksi Koheesiorahasto (KR), jonka sitoumusmäärärahat olisivat 8 161,5 miljoonaa euroa (+5,2 %) ja maksumäärärahat 8 116,3 miljoonaa euroa (-3,6 %).

Koheesiopolitiikan ohjelmien maksumäärärahojen tasoon sisältyy koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä mahdollistettu ohjelmien uudelleenohjelmoinnin arvioitu vaikutus lisärahoituksena. Komissio esitti väliarvioinnin yhteydessä muun muassa korkeampia ennakkomaksuja, mahdollisuutta jopa 100 %:n EU-rahoitukseen osuuteen sekä tukikelpoisten toimien laajentamista muun muassa turvallisuuden ja puolustuksen investointeihin, kohtuuhintaista asumista lisäävien koheesiopolitiikan toimiin sekä kilpailukykyyn tukemiseen osana STEP:iä.

Komissio on arvioinut, että väliarvion vaikutuksesta 34,6 miljardia euroa koheesiopolitiikan rahoitusta olisi uudelleenohjelmoinnilla edellä mainittuihin prioriteetteihin. Tästä isoin osa olisi mennyt kilpailukykyyn tukemiseen (15,2 miljardia euroa). Vastaavasti puolustukseen olisi kanavoitunut 11,9 miljardia euroa ja asumiseen noin 3,3 miljardia euroa. Lisäksi veteen liittyviin investointeihin olisi ohjautunut rahoitusta noin 3,1 miljardia euroa ja energiaturvallisuuteen noin 1,2 miljardia euroa.

2b Palautumiskyky ja arvot

Talousarvion 2b Palautumiskyky ja arvot –alaotsakkeen rahoitusohjelmia ovat muun muassa Elpymis- ja palautumistukiväline (RRF), Teknisen tuen väline (TSI), Pelastuspalvelumekanismi UCPM/RescEU), Terveysohjelma (EU4Health), Erasmus+, Euroopan solidaarisuusjoukot, Luova Eurooppa, Kansalaiset, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot –ohjelma sekä Oikeusalan ohjelma. Lisäksi otsakkeesta rahoitetaan elpymisvälineen lainojen ottamiseen liittyvät rahoituskustannukset eli käytännössä korkomenot ja muut vastaavat maksut. Otsakkeesta 2 b rahoitettavia, keskeisiä hajautettuja virastoja ovat Euroopan lääkevirasto, tartuntatautivirasto, Euroopan perusoikeusvirasto, EU:n rikosoikeudellisen yhteistyön virasto ja Euroopan syyttäjänvirasto.

Otsakkeeseen 2b ehdotetaan kaikkiaan sitoumuksina 17 277,8 miljoonaa euroa ja maksuina 17 122,4 miljoonaa euroa. Sitoumukset kasvavat 14,8 % vuoteen 2026 verrattuna ja vastaavasti maksut 15,2 %. Otsakkeen suurimmista ohjelmista Erasmus+-ohjelmaan ehdotetaan sitoumuksina 4 511,4 miljoonaa euroa (+5,5 % vrt. vuoteen 2026), EU4Health –terveysohjelmaan 653,3 miljoonaa euroa (-7,6 %) ja Luova Eurooppa – ohjelmaan 417,3 miljoonaa euroa (+5,1 %).

Elpymisvälineen toimeenpanon edetessä yli puolet otsakkeen rahoituksesta kohdistuisi elpymisvälineen rahoituskuluihin, joihin ehdotetaan varattavan sitoumuksina ja maksuina 9 907 miljoonaa euroa vuonna 2027 (+24,2 %). Alun perin rahoitussuunnitelmassa rahoituskustannusten enimmäismääräksi oli asetettu 4 980,3 miljoonaa euroa, joten komissio ehdottaa kohonneiden korkokustannusten kattamiseksi joustovälineen sekä EURI-välineen käyttöönottoa sen lisäksi, että otsakkeen 2b käytettävissä oleva liikkumavara 519,9 miljoonaa euroa otettaisiin ensin käyttöön. Jäljelle jääneet lisätarpeet rahoitettaisiin joustovälineen käyttöönotolla yhteensä 1 940 miljoonalla eurolla sekä ottamalla EURI-välineen kautta uudelleen käyttöön vapautettuja sitoumuksia yhteensä 2 459,8 miljoonalla eurolla. Komissio voi päivittää elpymisvälineen rahoituskustannuksia koskevaa ehdotustaan oikaisukirjelmässä, kun korkoennusteet tarkentuvat.

Vuoden 2027 talousarvioesitys sisältää rahoituskehysasetuksen 5 artiklan mukaisen määrärahojen korottamisen otsakkeessa 2b Terveysohjelmalle (EU4Health) 393,6 miljoonalla eurolla, Erasmus+-ohjelmalle 461,1 miljoonalla eurolla, Luova Eurooppa -ohjelmalle 162,7 miljoonalla eurolla ja Kansalaiset, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot -ohjelmalle 216,7 miljoonalla eurolla.

Komission talousarvioesityksen mukaisesti sitoumukset jakautuvat otsakkeessa 2 tarkemmin seuraavasti:

Taulukko 3: Talousarvion otsake 2

milj. euroa käyvin hinnoin

Otsake 2. Koheesio, palautumiskyky ja arvot	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina	Muutos 2027/2026 %
Alaotsake 2a Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio	58 483,4	3,3 %
Euroopan aluekehitysrahasto	35 810,0	4,3 %
Koheesiorahasto	8 161,5	5,2 %
Euroopan sosiaalirahasto Plus	14 511,9	0,0 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	0,0	-100,0 %
Alaotsake 2 b Palautumiskyky ja arvot	17 277,8	14,8 %
Alueellinen kehitys ja koheesio	36,2	0,1 %
Turkkilais-kyproslaisen yhteisön tuki	36,2	0,1 %
Palautuminen ja resilienssi	11 156,1	21,2 %
Elpymis- ja palautumistukiväline RRF ja Teknisen tuen väline TSI	112,2	113,7 %
Euron väärentämisen vastainen ohjelma Perikles IV	0,9	1,6 %
Elpymisvälineen rahoituskustannukset	9 907,0	24,2 %
Pelastuspalvelumekanismi/rescEU	180,0	1,3 %
Terveysohjelma EU4Health	635,3	-7,6 %
Hajautetut virastot	307,8	3,2 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	12,8	-5,5 %
Investoiminen ihmisiin, sosiaaliseen koheesioon ja arvoihin	20 597,4	1,4 %
Työllisyys ja sosiaaliset innovaatiot EaSI	98,7	-9,2 %
Erasmus+	4 511,4	5,5 %
Euroopan solidaarisuusjoukot	152,9	2,1 %
Luova Eurooppa	417,3	5,1 %
Kansalaiset, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot	311,2	6,6 %
Oikeusjärjestys	41,4	-0,7 %
Hajautetut virastot ja eurooppalainen syyttävivirasto EPPO	354,1	4,3 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	198,4	-4,2 %
Yhteensä	75 761,2	5,7 %
josta joustovälineellä	1 940,0	
josta EURI-välineellä	2 459,8	
Rahoituskehityksen katto	71 362,0	
<i>Liikkumavara</i>	0,6	

Otsake 3: Luonnonvarat ja ympäristö

Luonnonvarat ja ympäristö -otsake sisältää yhteisen maatalouspolitiikan, maaseudun kehittämisen ja yhteisen kalastuspolitiikan menot sekä keskeisiä ympäristö- ja ilmastotoimien menoja, kuten oikeudenmukaisen siirtymän mekanismien ja ympäristöohjelma LIFE:n. Otsakkeen toimilla vastataan muun muassa EU:n vihreän kehityksen ohjelman, maatalouden vision ja kilpailukykykompassin tavoitteisiin. Otsakkeen 3 tärkeimpiä hajautettuja virastoja ovat Euroopan ympäristövirasto, Euroopan kalastuksenvilvontavirasto ja Suomeen sijoitettu Euroopan

kemikaalivirasto. Lisäksi otsake sisältää myös hiilirajamekanismin (CBAM) toimeenpanoon liittyvät menot sekä varauksen sosiaalisen ilmastorahaston menoille.

Komission vuoden 2027 talousarvioesityksessä otsakkeeseen esitetään yhteensä 57 235,5 miljoonaa euroa sitoumuksina, mikä olisi 0,5 % lisäys verrattuna vuoteen 2026. Maksujen määrä kasvaisi 11,3 % viime vuodesta nousten 61 454,5 miljoonaa euroon. Otsakkeen liikkumavaraksi jäisi 80,5 miljoonaa euroa.

Maatalous- ja meripolitiikan ohjelmat

Maatalous- ja meripolitiikan ohjelmat koostuvat Euroopan maatalouden tukirahastosta (EAGF), Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (EAFRD) sekä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta (EMFAF). Näistä kaksi ensimmäistä eli maataloustukirahasto ja maaseudun kehittämisrahasto muodostavat yhdessä EU:n yhteisen maatalouspolitiikan.

Maataloustukirahaston menot ovat pääasiassa viljelijöille maksettavaa suoraa tulotukea ja vuonna 2027 rahaston sitoumukset olisivat komission esityksen mukaan yhteensä 40 555,3 miljoonaa euroa (+0,3 %), maksut taas 40 631,9 miljoonaa euroa (+0,6 %). Sitoumuksien määrässä on huomioitu 1 301,5 miljoonan euron nettosiirto maaseudun kehittämisrahastosta maataloustukirahastoon.

Komission esitys maataloustukirahaston määrärahoiksi vuodelle 2027 on 493 miljoonaa euroa pienempi kuin rahaston tarpeet, mutta komissio arvioi käyttötarkoitukseen sidottua tuloa kertyvän edellä mainitun summa verran, joka osoitettaisiin maataloustukirahastoon. Varainhoitoasetuksen mukaan tietyt maatalouspolitiikan alaiset toiminnot, kuten virheiden korjaukset, tuottavat tuloa, jotka osoitetaan takaisin tukirahastoon kattamaan sen tarpeita.

Maaseudun kehittämisrahaston määrärahat vuonna 2027 olisivat komission ehdotuksen mukaan 13 410,4 miljoonaa euroa sitoumuksina (+0,6 %) ja 15 776,8 miljoonaa euroa maksuina (+36,7 %). Vastaavasti Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston sitoumukset vuonna 2027 olisivat komission esityksen mukaan 812,3 miljoonaa euroa (+1,2 %) ja maksut 1 014,1 miljoonaa euroa (+8,4 %).

Ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelmat

LIFE-ohjelma tukee tärkeitä EU:n ilmastopoliittisia tavoitteita, erityisesti luonnon ja biologisen monimuotoisuuden suojelua sekä siirtymää kohti uusiutuvaan energiaan perustuvaa ilmastoneutraalia taloutta. Vuodelle 2027 ohjelmaan esitetään sitoumuksina 845,7 miljoonaa euroa (+3,8 %) ja maksuina 784,4 miljoonaa euroa (+9,2 %).

Keskeinen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa on myös oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi (JTM), johon kuuluu oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF), InvestEU:n sisäinen siirtymäohjelma ja julkisen sektorin lainajärjestely (PSLF). Näistä oikeudenmukaisen siirtymän rahasto on keskeinen osa otsaketta 3 ja komissio esittää sen sitoumuksiksi 1 280,5 miljoonaa euroa (+2 %) ja maksuiksi 2 904,7 miljoonaa euroa (+116,8 %).

Sosiaalinen ilmastorahasto hyväksyttiin vuonna 2023 ja sen toimeenpano alkaa kuluvan vuoden 2026 aikana, mitä varten komissio on tarjonnut jäsenvaltioille

teknistä tukea. Vuoden 2027 talousarvioesityksessä käytetään rahastolle tarvittavaa budjettinimikkeistöä, mutta se ei sisällä määrärahoja.

Komission talousarvioesityksen mukaisesti sitoumukset otsakkeessa 3 jakautuvat tarkemmin seuraavasti:

Taulukko 4: Talousarvion otsake 3

milj. euroa käyvin hinnoin

Otsake 3. Luonnonvarat ja ympäristö	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina	Muutos 2027/2026 %
Maatalous- ja meripolitiikka	54 981,2	0,4 %
Euroopan maatalouden tukirahasto	40 555,3	0,3 %
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto	13 410,4	0,6 %
Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto	812,3	1,2 %
Kestävät kalastussopimukset ja alueelliset kalastusorganisaatiot	171,0	6,6 %
Hajautetut virastot	32,3	3,0 %
Ympäristö- ja ilmastotoimet	2 254,3	2,9 %
Ympäristön ja ilmastotoimien ohjelma	845,7	3,8 %
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	1 280,5	2,0 %
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin alainen julkisen sektorin lainajärjestely	0,0	-
Hajautetut virastot	93,0	7,9 %
Yhteensä	57 235,5	0,5 %
<i>Rahoituskehyksen katto</i>	<i>57 316,0</i>	
<i>Liikkumavara</i>	<i>80,5</i>	

Otsake 4: Muuttoliike ja rajaturvallisuus

Talousarvion otsakkeesta 4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus ohjataan jäsenvaltioille taloudellista ja teknistä tukea turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan, rajavalvonnan, viisumipolitiikan ja tullitarkastusten aloilla. Otsakkeen määrärahojen avulla toimeenpannaan myös EU:n uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (ns. Paktin) mukaisia toimia. Otsakkeesta 4 rahoitettavia hajautettuja virastoja ovat EU:n turvapaikkavirasto (EUAA), Frontex ja tietojärjestelmävirasto eu-LISA.

Komissio esittää vuodelle 2027 otsakkeeseen kokonaistasoksi yhteensä 5 789,3 miljoonaa euroa sitoumuksina (+15,4 % vrt. vuoteen 2026) ja 3 869,7 miljoonaa euroa maksuina (-0,5 %). Otsakkeen liikkumavaraksi jäisi 103,7 miljoonaa euroa.

Maahanmuuton alalla keskeinen ohjelma on Turvapaikka-, muuttoliike- ja kotouttamisrahasto AMIF. Talousarvioesityksessä vuodelle 2027 esitetään AMIF:iin 2 109,7 miljoonaa euroa sitoumuksina (+1,7 % vrt. vuoteen 2026) ja 1 141,6 miljoonaa euroa maksuina (-17 %). Rajaturvallisuuden alalla keskeinen ohjelma on Integroitu Rajaturvallisuusrahasto (IBMF). Talousarvioesityksessä vuodelle 2027 esitetään IBMF:n rajaturvallisuus ja viisumit (BMVI) -osaan 1 813 miljoonaa euroa sitoumuksina (+60,2 %) ja 756,4 miljoonaa euroa maksuina (+0,7 %). IBMF-väliseen toisesta osasta, tullivalvonnan taloudellisen tuen välineestä (CCEi) ohjataan varoja tullitarkastuksiin liittyviin laitteistoihin talousarvioesityksen mukaan yhteensä 144 miljoonaa euroa sitoumuksina (+2,4 %) ja 205,5 miljoonaa euroa maksuina (+79,5 %) vuonna 2027.

Talousarvioesityksessä esitetään Euroopan raja- ja merivartiostolle Frontexille yhteensä 1 140,2 miljoonaa euroa vuodelle 2027 (+3 %). Määrärahalisäys liittyy muun muassa Frontexin niin sanotun pysyvän joukon rakentamiseen.

Osana monivuotisen rahoituskehityksen välitarkistuksen yhteydessä päätettyjä toimia otsakkeen 4 rahoitusta lisättiin vuosille 2025–27 yhteensä 2 000 miljoonalla eurolla, josta kohdistuisi yhteensä 1 200 miljoonaa euroa vuoden 2027 talousarvioesitykseen. Lisärahoitus kohdistuisi Turvapaikka-, muuttoliike- ja kotouttamisrahasto AMIF:iin ja IBMF:n rajaturvallisuus ja viisumit (BMVI) -osaan. Määrärahalisäyksellä pyritään muun muassa hallitsemaan maahanmuuttoa ja rajavalvontaan liittyviä haasteita.

Komission talousarvioesityksen mukaisesti sitoumukset jakautuvat tarkemmin seuraavasti:

Taulukko 5: Talousarvion otsake 4

milj. euroa käyvin hinnoin

Otsake 4. Muuttoliike ja rajaturvallisuus	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina	Muutos 2027/2026 %
Maahanmuutto	2 367,8	1,9 %
Turvapaikka- ja muuttoliikerahasto AMIF	2 109,7	1,7 %
Hajautetut virastot	258,1	3,9 %
Rajavalvonta	3 421,5	26,9 %
Integroitu rajaturvallisuusrahasto (IBMF) – Rajaturvallisuus- ja viisumiväline (BMVI)	1 813,0	60,2 %
Integroitu rajavalvontarahasto IBMF – Rahoitustukiväline tullivalvontavälineistöön (CCEi)	144,0	2,4 %
Hajautetut virastot	1 464,5	2,9 %
Yhteensä	5 789,3	15,4 %
<i>Rahoituskehityksen katto</i>	5 893	
<i>Liikkumavara</i>	103,7	

Otsake 5: Turvallisuus ja puolustus

Otsakkeen 5 avulla pyritään vastaamaan sisäisen turvallisuuden haasteisiin sekä jäsenmaiden kohtaamiin monimutkaisiin turvallisuusuhkiin, joihin niiden olisi vaikeaa vastata yksin. Komissio esittää otsakkeeseen 5 sitoumusmäärärahoina 3 066,4 miljoonaa euroa ja maksuumäärärahoina 2 231,1 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaisi sitoumusmäärärahoihin 9 % lisäystä ja maksuumäärärahoihin 1 % vähennystä vuoteen 2026 verrattuna. Otsakkeeseen jäisi 13,6 miljoonaa euroa liikkumavaraa.

Osakkeen 5 Turvallisuus-osioon esitetään 794,4 miljoonaa euroa sitoumuksina (-2 % vrt. vuoteen 2026) ja 745,9 miljoonaa euroa maksuina (-11,1 %). Kyseiseen osioon sisältyy muun muassa Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF), josta tuetaan viranomaisten yhteistyötä, sekä ydinturvallisuuden rahastot. Sisäisen turvallisuuden rahastoon komissio esittää sitoumuksina 289,9 miljoonaa euroa (-11,3 %) ja maksuina 183 miljoonaa euroa (-32,4 %). Euroopan lainvalvontayhteistyövirasto Europolille esitetään 254,1 miljoonaa euroa sitoumuksina (-1,5 %) ja 271,1 miljoonaa euroa maksuina (+0,3 %). Uudelle lapsiin kohdistuvan

seksuaaliväkivallan EU-torjuntakeskukselle (CSA) esitetään 11,1 miljoonaa euroa sitoumuksina ja maksuina.

Otsakkeen 5 Puolustus-osioon esitetään sitoumuksina 2 272 miljoonaa euroa (+13,4 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuina 1 485,2 miljoonaa euroa (+5 %). Puolustus-osioon sisältyy Euroopan puolustusrahasto (EDF), joka jakautuu tutkimus- ja kehittämiskokonaisuuksiin. Puolustusrahaston kehittämiskokonaisuuteen ehdotetaan 735,8 miljoonaa euroa sitoumuksina (+10,8 %) ja 589,2 miljoonaa euroa maksuina (+8,8 %). Puolustusrahaston tutkimuskokonaisuuteen ehdotetaan 271,5 miljoonaa euroa sitoumuksina (-19,1 %) ja 264,8 miljoonaa euroa maksuina (-5 %). Rahaston tavoitteena on lisätä Euroopan puolustusteollisuuden tehokkuutta, kilpailukykyä ja innovaatiokapasiteettia.

Sotilaalliseen liikkuvuuteen komissio ehdottaa yhteensä 256,2 miljoonaa euroa sitoumuksina (-1,9 %) ja 151,9 miljoonaa euroa maksuina (-10,3 %). Komissio ehdottaa uudelle Euroopan puolustusteollisuusohjelmalle (EDIP) 843,7 miljoonaa euroa sitoumuksina (+35,8 %) ja 227,3 miljoonaa euroa maksuina (+140 %) vuodelle 2027. Turvallisten yhteyksien ohjelmaan ehdotetaan 49,8 miljoonaa euroa sitoumuksina (-58,8 %) ja 90 miljoonaa euroa maksuina (-30,8 %).

Komissio antoi 25.3.2026 uuden ketterän ja nopean puolustusinnovaatio-ohjelma (AGILE) asetusehdotuksen. Komissio esittää AGILE-ohjelmaan 115 miljoonaa euroa sitoumuksina ja 30 miljoonaa euroa maksuina. Tarvittavat määrärahat uudelleen kohdennettaisiin Euroopan puolustusrahastosta, Euroopan puolustusteollisesta ohjelmasta, Turvallistenyhteyksien ohjelmasta sekä EU:n avaruusohjelmasta.

Komission talousarvioesityksen mukaisesti sitoumukset jakautuvat tarkemmin seuraavasti:

Taulukko 6: Talousarvion otsake 5

milj. euroa käyvin hinnoin

Otsake 5. Palautumiskyky, turvallisuus ja puolustus	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina	Muutos 2027/2026 %
Turvallisuus	794,4	-2,0 %
Sisäisen turvallisuuden rahasto ISF	289,9	-11,3 %
Ydinlaitosten käytöstäpoisto (Liettua)	82,3	10,3 %
Ydinturvallisuus ja käytöstäpoisto (ml. Bulgaria ja Slovakia)	89,9	14,4 %
Hajautetut virastot	308,0	0,5 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	24,3	1,5 %
Puolustus	2 272,0	13,4 %
Euroopan puolustusrahasto	735,8	10,8 %
Euroopan puolustusrahasto (tutkimus)	271,5	-19,1 %
Sotilaallinen liikkuvuus	256,2	-1,9 %
Euroopan puolustusteollisuusohjelma (EDIP)	843,7	35,8 %
Turvallisten yhteyksien ohjelma	49,8	-58,8 %
Ketterä ja nopea puolustusinnovaatio-ohjelma (AGILE)	115,0	
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	0,0	
Yhteensä	3 066,4	9,0 %
Rahoituskehityksen katto	3 080,0	
Liikkumavara	13,6	

Otsake 6: Naapurialueet ja muu maailma

EU:n ulkosuhderahoituksella tuetaan Ukrainaa ja muita EU:n lähialueita, rakennetaan vahvempaa ja kestävämpää autonomiaa ja huolehditaan unionin kilpailukyvyistä. Komissio esittää vuodelle 2027 otsakkeen 6 sitoumuksiin yhteensä 15 467,9 miljoonaa euroa (-0,9 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuihin 16 660,6 miljoonaa euroa (+0,6 %). Otsakkeen liikkumavaraksi jäisi 100 miljoonaa euroa.

Otsakkeen 6 Ulkosuhderahoitus-osion merkittävin ohjelma on Naapuruus- ja ulkosuhdeväline (NDICI – Global Europe). Välineellä tuetaan erityisiä alue- ja maakohdittaisia tarpeita, Global Gatewayn toimeenpanoa, sekä edistetään muun muassa vihreää ja digitaalista siirtymää, kestäviä investointeja, rauhaa ja turvallisuutta. Komissio ehdottaa vuodelle 2027 NDICI-välineeseen 10 066,8 miljoonaa euroa sitoumuksina (-1 % vrt. vuoteen 2026) ja 11 576,1 miljoonaa euroa maksuina (+1,8 %).

Toinen keskeinen ulkosuhderahoituksen ohjelma on Humanitaarisen avun väline (HUMA). Komissio ehdottaa HUMA-välineeseen 1 962,4 miljoonaa euroa sitoumuksina (saman verran kuin vuonna 2026) ja 1 917,8 miljoonaa euroa maksuina (-12,4 %). Välineellä tuetaan muun muassa Syyrian pakolaisia. Muita ulkosuhderahoituksen kohteita ovat Eurooppalainen ydinturvallisuusväline (INSC), Merentakaiset maat ja alueet (OCT) ja Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (CFSP). Lisäksi EU-budjetin ulkosuhderahoituksesta katetaan osa Ukrainalle myönnettyistä MFA+-lainoista aiheutuneista korkokuluista. Komissio ehdottaa tähän varattavan 0,3 miljoonaa euroa sitoumuksina ja maksuina vuonna 2027.

Otsakkeesta 6 rahoitetaan lisäksi EU-jäsenvaltioksi liittymisen valmistelua. Liittymistä valmistelevasta välineestä (IPA III) ohjataan rahoitusta hakijamaille ja mahdollisille hakijamaille eri tarkoituksiin. Komissio ehdottaa IPA III-välineeseen sitoumuksina 2 134,6 miljoonaa euroa (-3 % vrt. vuoteen 2026) ja maksuina 2 137,9 miljoonaa euroa (+0,4 %). IPA III-välinettä täydentävään, vuosille 2024-2027 perustettuun Länsi-Balkanin uudistus ja kasvuvälineeseen komissio esittää sitoumuksina 500 miljoonaa euroa vuodelle 2027 (saman verran kuin vuonna 2026) ja maksuina 149,6 miljoonaa euroa (+103,6 %).

Ukrainaa tuetaan vuonna 2027 myös erillisen Ukrainan tukivälineen kautta yhteensä noin 4 miljardin euron verran avustuksina ja noin 2,2 miljardin euron verran lainoina. Avustukset katetaan rahoituskehityksen ulkopuolisen erityisrahoitusvälineen, Ukraina-varauksen kautta. Lisäksi vuoden 2027 EU-budjetin kautta esitetään katettavan 90 miljardin euron Ukrainan tukilainan rahoituskustannuksia yhteensä 1,15 miljardin euron verran. Rahoituskustannusten kattamiseksi komissio esittää käytettävän EU-budjetin erityisvälineitä yhtä ainoaa liikkumavara- ja välinettä (SMI) sekä joustovälinettä. Komission talousarvioesityksen mukaan SMI:n kautta käytettäisiin otsakkeen 6 liikkumavaraa 503,1 miljoonan euron verran. Käytettävä liikkumavara on peräisin Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR) ylijäämästä, joka pienentää vastaavasti EKKR+:n määrärahatarpeita vuonna 2027.

Komission talousarvioesityksen mukaisesti otsakkeen 6 sitoumukset jakautuvat tarkemmin seuraavasti:

Taulukko 7: Talousarvion otsake 6

milj. euroa käyvin hinnoin

Otsake 6. Naapurialueet ja muu maailma	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina	Muutos 2027/2026 %
Ulkosuhderahoitus	12 833,2	-0,5 %
Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline NDICI – Global Europe	10 066,8	-1,0 %
Eurooppalainen ydinturvallisuusväline INSC	50,9	7,8 %
Merentakaiset maat ja alueet OCT (ml. Grönlanti)	75,4	1,5 %
Humanitaarinen apu HUMA	1 962,4	0,0 %
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka CFSP	414,7	2,6 %
Ukrainan makrotaloudellinen apu plus (MFA+)	0,3	6,7 %
Unionin turvallisten yhteyksien ohjelma	50,0	0,0 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	212,7	13,2 %
Liittymisvalmistelu	2 634,6	-2,5 %
Liittymistä edeltävä tuki IPA III	2 134,6	-3,0 %
Länsi-Balkanin uudistus ja kasvu-väline	500,0	0,00 %
Yhteensä	15 467,9	-0,9 %
<i>Rahoituskehityksen katto</i>	<i>16 071,0</i>	
<i>Liikkumavara</i>	<i>100,0</i>	

Otsake 7: EU:n yleinen hallinto

Otsake 7 kattaa komission ja muiden toimielinten hallintomenojen ohella eläkemenot ja toimielinten osuudet Eurooppa-koulujen menoista. Hajautettujen virastojen menot ja suoraan tiettyihin ohjelmiin liittyvät hallinto- ja tukimenot on sijoitettu talousarviossa asianomaisten otsakkeiden alle. Hallintomenoihin esitetään yhteensä 13 659,3 miljoonaa euroa. Määrärahat kasvavat 2,9 % vuoteen 2026 verrattuna. Määrärahoissa ovat mukana eläkkeet sekä Eurooppa-koulut (sisältäen myös rahoitusosuudet eri EU-elinten läheisyydessä toimiviin niin sanottuihin kakkostyyppin Eurooppa-kouluihin). Eläkemenot (kaikki instituutiot) kasvavat 175,9 miljoonaa euroa (+5,9 %) vuodesta 2026. Eurooppa-koulujen menot kasvavat edellisestä vuodesta 12,4 miljoonaa euroa (+4,5 %).

EU:n toimielinten hallintomenojen suuruudeksi esitetään yhteensä 10 193,3 miljoonaa euroa (+1,9 % verrattuna vuoteen 2026). Komission määrärahojen osuus tästä kokonaisuudesta olisi yhteensä 4 691,4 miljoonaa euroa, jolloin sen määrärahat kasvavat vuoteen 2026 verrattuna 2,1 %. Muiden toimielinten määrärahat olisivat puolestaan 5 501,9 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaisi 1,7 prosentin kasvua. Talousarvioesityksen mukaan Euroopan parlamentin määrärahat kasvavat 50,7 miljoonaa euroa (+1,9 %) ja neuvoston 13 miljoonaa euroa (+1,8 %).

Otsakkeen 7 menot ylittäisivät kehityksessä määritellyn enimmäismäärän vuodelle 2027 eikä siihen jäisi lainkaan liikkumavaraa. Tästä syystä komissio ehdottaa, että erityisvälineillä katettaisiin 700,3 miljoonaa euroa määrärahoista. Summa katettaisiin yhdellä ainoalla liikkumavaravälineellä (SMI). Komissio perustelee otsakkeen määrärahakasvua viime vuosien korkealla inflaatiolla sekä palkkojen ja eläkkeiden tarkistuksista seuranneista menojen kasvusta. Komissio on asettanut muiden kuin palkkakustannusten nousun maksimissaan 2 % kaikkien toimielinten osalta ja sopeuttanut eri toimielinten ennakkoarvioita tämän mukaisesti. Lisäksi komissio esittää 30 henkilön vähennystä omaan henkilöstönsä. Muiden EU:n toimielinten henkilöstön kokonaismäärän komissio esittää pidettävän edellisvuoden tasolla.

Komission talousarvioesityksen mukaisesti sitoumukset jakautuvat tarkemmin seuraavasti:

Taulukko 8: Talousarvion otsake 7

milj. euroa käyvin hinnoin

Otsake 7. EU:n yleinen hallinto	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina	Muutos 2027/2026 %
Eurooppa-koulut ja eläkkeet	3 466,0	5,7 %
Eläkkeet	3 178,9	5,9 %
Eurooppa-koulut	287,2	4,5 %
Toimielinten hallintomenot	10 193,3	1,9 %
Komissio	4 691,4	2,1 %
Muut toimielimet	5 501,9	1,7 %
<i>josta Euroopan parlamentti</i>	2 654,3	1,9 %
<i>ja Eurooppa-neuvosto ja neuvosto</i>	752,7	1,8 %
Yhteensä	13 659,3	2,9 %
<i>josta yhdellä ainoalla liikkumavaravälineellä (SMI)</i>	700,3	
<i>Rahoituskehyksen katto</i>	12 959,0	
<i>Liikkumavara</i>	0,0	

Erityisvälineet

Neuvoston asetuksessa (EU, Euratom 2020/2093) vuosia 2021–2027 koskevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä on määräykset erityisrahoitusvälineistä, joilla voidaan vastata poikkeuksellisiin ja ennakoimattomiin ulkoisiin tai sisäisiin tilanteisiin. Erityisvälineitä käytetään tarvittaessa, jos menoja ei voida rahoittaa yhden tai useamman rahoituskehyksen otsakkeen enimmäismäärien rajoissa käytettävissä olevista määristä.

Neuvosto hyväksyi 29.2.2024 rahoituskehyksen välitarkistuksen, jonka yhteydessä annettiin neuvoston asetus (EU, Euratom 2024/765) em. monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta annetun asetuksen muuttamisesta. Tällä muutoksella hyväksyttiin muun muassa kaksi uutta rahoituskehyksen ulkopuolista erityisvälinettä Ukraina-varaus ja EURI-väline.

Neuvosto hyväksyi 23.4.2026 rahoituskehysasetusmuutoksen (EU, Euratom 2026/469), jotta Ukrainalle voitaisiin antaa vuosina 2026–2027 90 miljardin euron tukilaina. Tällä muutoksella perustettiin uusi rahoituskehyksen ulkopuolinen erityisväline Ukrainan tukilainaväline.

Rahoituskehysasetuksen mukaisia temaattisia erityisrahoitusvälineitä ovat solidaarisuus- ja hätäapuvaraus (SEAR), joka jakautuu Euroopan solidaarisuusvaraukseen sekä hätäapuvaraukseen (EAR), Euroopan globalisaattiorahasto (EGF), Brexit-mukautusvaraus (BAR) sekä Ukraina-varaus. Muita kuin temaattisia erityisrahoitusvälineitä ovat yksi ainoa liikkumavaraväline (SMI), joustoväline (FI) sekä EURI-väline, joka on tarkoitettu elpymisvälineen kohonneiden rahoituskulujen maksamiseen.

Näiden erityisrahoitusvälineiden, pois lukien yksi ainoa liikkumavaraväline, määrärahat sijoitetaan monivuotisessa rahoituskehyksessä sovittujen enimmäismäärien ulkopuolelle sekä maksuissa että sitoumuksissa.

Komissio esittää vuodelle 2027 temaattisiin erityisrahoitusvälineisiin kaikkiaan 5 874,1 miljoonaa euroa sitoumuksina ja 8 257,2 miljoonaa euroa maksuina. Merkittävin osuus on Ukraina-varaukseen laitettavat 4 016,9 miljoonaa euroa sitoumuksina ja 6 403,8 miljoonaa euroa maksuina. Euroopan globalisaatorahaston osuus on 35,9 miljoonaa euroa sitoumuksina ja 32 miljoonaa euroa maksuina, Euroopan solidaarisuusvarauksen 1 214,2 miljoonaa euroa sitoumuksina ja maksuina ja hätäapuvarauksen 607,1 miljoonaa euroa sitoumuksina ja maksuina. Brexit-mukautusvarauksesta ei voi tehdä enää uusia sitoumuksia tai maksuja, ja aiemmin käyttämättä jääneitä määrärahoja voidaan siirtää käytettäväksi vain vuoden 2026 loppuun mennessä. Brexit-mukautusvaraukselle ei osoiteta määrärahoja vuoden 2027 talousarviossa. Euroopan solidaarisuusvarauksen osuudesta 50 miljoonaa euroa valjastetaan välittömästi käyttöön ja loput 1 164,2 miljoonaa euroa asetetaan budjettivaraukseen, josta sitä hyödynnetään tarvittaessa.

Rahoituskehysten välitarkistuksessa sovittiin EURI-välineen käyttöönotossa noudatettavasta erityisestä vaiheittaisesta mekanismista (cascade-malli), jotta voidaan vastata täysimääräisesti elpymisvälineen rahoituskuluihin ja että tarvittavat määrärahat ovat käytettävissä eräänntyvien korkokustannusten maksamiseen myös sen jälkeen, kun kaikki otsakkeen 2b EURI-budjettikohtaan kirjatut määrärahat ovat loppuneet. Cascade-mallissa hyödynnetään ensisijaisesti ohjelmien talousarvion toteuttamisen ja uudelleenpriorisoinnin luomaa liikkumavaraa sekä erityisvälineiden (joustoväline ja yksi ainoa liikkumavaraväline) käytettävissä olevia määriä ja sitä käytettiin ensimmäisen kerran vuoden 2025 talousarviossa.

Koska korkomenojen arvioidaan vuonna 2027 olevan 9 900 miljoonaa ja budjetista on varattu niihin 4 980,3 miljoonaa euroa, talousarviossa korkomenoille varatut määrärahat ylittyvät 4 919,7 miljoonalla eurolla. Vajauksen täyttämiseksi komissio esittää, että korkomenojen ylityksistä katettaisiin 519,9 miljoonaa euroa otsakkeen 2b liikkumavarasta ja 1 940 miljoonaa euroa joustovälineestä.

Jäljellä jäävät hieman alle puolet ylimenevästä osasta eli 2 459,8 miljoonaa euroa katettaisiin vapautuneilla varoilla EURI-välineestä. Vapautuneet varat tarkoittavat määrärahoja, jotka vastaavat edellisiltä vuosilta (2021 lähtien) käyttämättä jääneitä ja siten vapautettujen sitoumusten määrää. Käyttöön vapautuneista raueneista sitoumuksista on vähennetty aikaisempien vuosien talousarvioissa käytetyt osuudet.

Komissio esittää yhden ainoan liikkumavaravälineen hyödyntämistä vuoden 2027 talousarviossa. Yksi ainoa liikkumavaraväline otettaisiin käyttöön käyttämällä aiempien varainhoitovuosien käyttämättä jäänyttä liikkumavaraa sekä otsakkeessa 7 (EU:n yleinen hallinto) 700,3 miljoonan euron edestä, että Ukrainan tukilainan rahoituskustannusten kattamiseksi 335,1 miljoonan euron edestä. Tämän lisäksi yhden ainoan liikkumavaravälineen kautta käytettäisiin viimesijaisena keino 764,7 miljoonaa euroa kuluva ja tulevan vuoden käytettävissä olevasta liikkumavarasta Ukrainan tukilainan rahoituskustannusten kattamiseksi. Yhteensä yhtä ainoaa liikkumavaravälinettä käytettäisiin siis 1 800,1 miljoonan euron edestä.

Kuten edellä mainittu, joustovälinettä käytettäisiin otsakkeessa 2b (1 940 miljoonaa euroa). Jäljelle jäävät 50,2 miljoonaa euroa kohdennettaisiin osaan Ukrainan tukilainan rahoituskustannuksista.

Taulukko 9: Erityisvälineet
milj euroa käyvin hinnoin

Temaattiset erityisrahoitusvälineet	Talousarvioesitys 2027 milj. euroa sitoumuksina
Euroopan globalisaattiorahasto (EGF)	35,9
Euroopan solidaarisuusvaraus	1 214,2
Hätäapuvaraus (EAR)	607,1
Brexit-mukautusvaraus (BAR)	0,0
Ukraina-varaus	4 016,9
<i>Temaattiset yhteensä</i>	<i>5 874,1</i>
Muut kuin temaattiset erityisrahoitusvälineet	
Joustoväline (FI)	1 990,2
Yksi ainoa liikkumavaraväline (SMI) aiempien vuosien liikkumavara ¹	1 035,4
Yksi ainoa liikkumavaraväline (SMI) kuluvan ja tulevan vuoden liikkumavara ²	764,7
EURI-väline	2 459,8
Ukrainan tukilainaväline	0,0
<i>Ei-temaattiset yhteensä</i>	<i>6 250,1</i>
Yhteensä kaikki (temaattiset ja ei-temaattiset)	12 124,2

Elpymisväline (Next Generation EU; European Union Recovery Instrument)

Elpymisväline on poikkeuksellinen ja kertaluonteinen väline, jonka rahoituksen avulla on tuettu jäsenmaiden elpymistä Covid-19-kriisin aiheuttamista taloudellisista, sosiaalisista ja terveydellisistä haitoista sekä samalla on tuettu investointeja vihreään siirtymään ja digitalisaatioon.

Elpymisväline on talousarvion ulkopuolella: kyse on ulkoisista käyttötarkoitukseen sidotuista tuloista (external assigned revenue). Elpymisvälineellä rahoitettavat määrärahat ohjelmiin on selostettu komission talousarvioesityksessä, mutta elpymisvarat on selkeästi eroteltu tavanomaisista EU-budjetin määrärahoista. Elpymisvälineen rahoituksen sitoumukset on tullut olla sidottuna vuoden 2023 loppuun mennessä ja maksut tulee tehdä vuoden 2026 loppuun mennessä (pl. marginaalinen osuus hallintokustannuksia). Vuonna 2027 näiden hallinnollisten kustannusten kokonaismäärä on noin 39 miljoonaa euroa sitoumusmäärärahoina.

Elpymisvälineen rahoituksesta syntyvät korkokustannukset sen sijaan katetaan EU:n talousarviosta. Elpymisvälineen lainanotosta aiheutuvat korkokustannukset ovat otsakkeessa 2b ja niiden määrästä vuoden 2027 talousarviossa on selostettu tarkemmin tämän muistion otsaketta 2b käsittelevässä kohdassa sekä erityisvälineiden käyttöä käsittelevässä kohdassa.

¹ SMI 11(1)(a) artikla

² SMI 11(1)(c) artikla

Tulot

Komission antaman vuoden 2027 talousarvioesityksen tulojen kokonaissumma on tasapainoperiaatteen mukaisesti yhtä suuri kuin maksumäärärahojen kokonaismäärä eli 211 974,7 miljoonaa euroa. Tuloista katettaisiin omilla varoilla 208 891,5 miljoonaa euroa ja sekalaisilla tuloilla 3 083,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2027 talousarvioesityksen tuloihin sisältyy myös Britannian rahoitusosuus, yhteensä 49 miljoonaa euroa, johtuen Britannian EU-jäsenyyden aikaisista rahoitusvelvoitteista, kuten mm. edelliseltä rahoituskehyskaudelta periytyneistä maksamattomista sitoumuksista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

EU:n yleinen talousarvio perustuu EUT-sopimuksen 314 artiklaan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen (Euratom) 106 A artiklaan. Erityinen lainsäätämisyhteistyö, neuvosto tekee päätöksensä määränemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin vastuuvaliokunta on budjettivaliokunta. Vuoden 2027 talousarvion yleisesittelijänä parlamentissa toimii Nils Ušakovs (LV, S&D). Euroopan parlamentti aloittaa vuoden 2027 talousarvioesityksen käsittelyn alkusyksyllä, kun neuvosto on toimittanut sille oman lopullisen kantansa. Parlamentti vahvistanee oman kantansa täysistunnossa syksyllä 2026.

On todennäköistä, että Euroopan parlamentin kanta EU:n vuoden 2027 talousarviosta tulee eroamaan neuvoston kannasta. Tällöin kutsutaan koolle sovittelukomitea, jolla on EUT-sopimuksen mukaan 21 päivää aikaa päästä sopuun koko talousarviosta. Sovittelukomitean alkuun saakka komissio voi vielä oikaisukirjelmillä täydentää talousarvioesitystään. Komissio aikoo täydentää esitystään todennäköisesti lokakuussa oikaisukirjelmällä.

Sovittelumenettelyn odotetaan käynnistyvän loka-marraskuussa 2026. Sovittelumenettelyn aikana sovittelukomitea kokoontuu pääosin kolmikantaneuvotteluissa (trilogit).

Suunnitellun aikataulun mukaan ECOFIN-budjettineuvoston kokouksen 10.11.2026 yhteydessä kokoontuu sovittelukomitea, jossa neuvosto ja parlamentti neuvottelevat tavoitteenaan päästä lopullisesti yhteisymmärrykseen EU:n vuoden 2027 talousarviosta. Mikäli sopu syntyy, sovittelukomitean lopputulos tulee vahvistaa vielä molemmissa toimielimissä. Lopullinen EU:n talousarvio ensi vuodelle lie-nee selvillä loppuvuonna 2026.

Kansallinen valmistelu

E-kirje on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja se on käsitelty budjetti- ja hallintojaostossa (EU34) 17.6.2026.

Eduskuntakäsittely

Komission 10.6.2026 antama esitys saatetaan kiireellisenä eduskunnan käsiteltäväksi perustuslain 97 §:n mukaisella selvityksellä (E-kirje). Kyse on poikkeusmenettelystä, jossa perustuslain 96 §:n mukaisesta asiasta (U-asia) toimitetaan asian

kiireellisyyden vuoksi perustuslain 97 §:n mukainen E-kirje. Asian käsittelyaika-taulu unionissa on erittäin kiireellinen, eikä kansallinen käsittely perustuslain 96 §:n mukaisessa menettelyssä olisi käytännössä mahdollista ennen kuin komission esitykset etenevät tosiasiallisesti päätettäviksi neuvostossa. Eduskunnalle toimitetaan lisäksi mahdollisimman pian perustuslain 96 §:n mukainen U-kirjelmä.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Talousarvioesityksellä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Komission esityksen mukaan Suomen maksut Euroopan unionille olisivat 2 916 miljoonaa euroa vuonna 2027. Valtioneuvoston 30.4.2026 antamassa julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2027–2030 on varauduttu 2 845 miljoonalla eurolla Suomen maksuihin EU:lle vuonna 2027. Komission talousarvioesityksessä ei ole huomioitu aiempien vuosien omien varojen selvityksistä aiheutuvia mukautuksia, jotka tulisivat maksuun vuonna 2027. Komissio on antanut jäsenmaille tiedon näistä mukautuksista 28. tammikuuta 2026. Komission antaman tiedon mukaan aiempien vuosien mukautukset alentaisivat Suomen EU-maksuja noin 61 miljoonalla eurolla vuonna 2026.

Taloudelliset vaikutukset otetaan huomioon vuoden 2027 kansallisen talousarvioesityksen valmistelussa.

Komissio aikoo täydentää esitystään todennäköisesti lokakuussa 2026 oikaisukirjelmällä. EU:n vuoden 2027 talousarvion lopulliset kustannukset kansallisiin maksu-osuuksiin selviävät siten vasta myöhemmin syksyllä, kun talousarviosta on neuvoteltu lopullinen yhteisymmärrys parlamentin ja neuvoston kesken.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Talousarvioesitykseen liittyy komission 10.6.2026 antama tiedonanto monivuotiseen rahoituskehikseen tehtävästä teknisestä mukautuksesta vuoden 2027 osalta (COM(2026) 299 final).

Komissio antaa syksyllä todennäköisesti lokakuussa ennen sovittelujaksoa oikaisukirjelmän, josta tulee tehtäväksi U-jatkokirjelmä eduskunnalle.

Komission odotetaan antavan, kuten aiempinakin vuosina, vuosittaista talousarviota täydentäviä lisätalousarvioesityksiä ensi vuoden kuluessa. Komission lisätalousarvioesityksistä informoidaan eduskuntaa U-jatkokirjelmillä.

Komission 11.5.2022 antamasta ehdotuksesta lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisemiseksi ja torjumiseksi (sisältäen ehdotuksen lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan EU-torjuntakeskuksen (CSA) perustamisesta) on annettu valtioneuvoston kirjelmä U 69/2022 vp ja jatkokirjelmät UJ 19/2023 vp, UJ 2/2025 vp, UJ 20/2025 vp ja UJ 31/2025 vp. Neuvoston ja Euroopan parlamentin väliset neuvottelut ovat vielä kesken.

Komission 25.3.2026 antamasta ehdotuksesta uuden ketterän ja nopean puolustusinnovaatio-ohjelman perustamisesta (AGILE) on annettu valtioneuvoston

kirjelmä (U 37/2026 vp). Neuvoston ja Euroopan parlamentin väliset neuvottelut ovat pian alkamassa.

Asiakirjat

SEC(2026) 250 – June 2026

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Johanna Makkonen	etunimi.sukunimi@gov.fi	p.+358 295 160 369
Vesa Kulmala	etunimi.sukunimi@gov.fi	p +358 295 530 548
Miikka Paajavuori	etunimi.sukunimi@gov.fi	p +358 295 530 551
Miika Grönholm	etunimi.sukunimi@gov.fi	p.+358 295 530 599
Otto Voutilainen	etunimi.sukunimi@gov.fi	p.+358 29 5530 337
Niina Suutarinen	etunimi.sukunimi@gov.fi	p.+358 29 5530 313

VAHVA-tunnus

EU/389/2026
EU/728/2026